

Zeitschrift: Annalas da la Societad Retorumantscha
Herausgeber: Societad Retorumantscha
Band: 108 (1995)

Artikel: Societad Retorumantscha : Institut dal Dicziunari Rumantsch Grischun : rapport dal chauredactur per la perioda dals 1. da schaner 1994 enfin ils 31 da december 1994
Autor: Giger, Felix
DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-236087>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. [Siehe Rechtliche Hinweise.](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. [Voir Informations légales.](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. [See Legal notice.](#)

Download PDF: 05.05.2025

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

Societad Retorumantscha Institut dal Dicziunari Rumantsch Grischun

Rapport dal chauredatur per la perioda dals 1. da schaner 1994 enfin ils 31 da december 1994

Cuntegn

1. Redacziun e publicaziun
 - 1.1. Redacziun
 - 1.2. Publicaziun
 - 1.3. Stab da redacziun
2. Infrastructura, lavurs internas
 - 2.1. Cartoteca maistra
 - 2.1.1. Excerpts
 - 2.1.2. Register dals chavazzins e renviaments
 - 2.1.3. Controlla da citats
 - 2.1.4. Correcturas reciprocas dals ms.
 - 2.2. Biblioteca
 - 2.2.1. Liar cudeschs
 - 2.2.2. Remplazzament da stgatlaz d'archiv
 - 2.2.3. Restituziun dals cudeschs vegls rumantschs retschets en deposit da la LR
 - 2.2.4. Relasch da dna. dr. Mena Wüthrich-Grisch
 - 2.3. Documentaziun
 - 2.3.1. Glista da las scursanidas da litteratura
 - 2.3.2. Broschura d'infurmaziun davart il DRG
 - 2.3.3. Register fonetic dals suffixs
 - 2.4. Spediziun da fascichels ed Annalas
 - 2.5. Forzas auxiliaras
 - 2.6. Dicziunari ed EED
 - 2.7. Segirar la cartoteca maistra
3. Lavurs externas
 - 3.1. Annalas
 - 3.2. Romanica Raetica
 - 3.3. Cumissiun da nomenclatura
 - 3.4. Campagna per gudagnar abunents
 - 3.5. Autras lavurs
4. Collavuraziun dal DRG al project dal BREW
5. Relaziuns publicas
 - 5.1. Visitas, infurmaziun
 - 5.2. Congress, colloquis, occurrenzas
 - 5.3. Mediums
 - 5.4. Regals a l'Institut
 - 5.5. Referats, publicaziuns

1. Redacziun e publicaziun

1.1. Redacziun

stgatlaz 265 b	intrar – intsch	kb	110	(Se.)
stgatlaz 267 b	invers II – invià	kb	120	(To.)
stgatlaz 268	inviabel – invlidar	kb	370	(Wi.)
stgatlaz 269 a	invliduoss – invüdar	kb	130	(Se.)
stgatlaz 270-272	ir (senza etimologia)	kb	510	(Gi.)
stgatlaz 273 a	ira I – is I	kb	270	(To.)
stgatlaz 274	ischöla – izungareia	kb	130	(Gi.)
	total	kb	1640	

Cun la stgatlà 274 essan nus arrivads cun la redacziun a la fin da la letra I. Per cumpletar il tom 9 mancan be las duas stgatlàs 275 e 276 cun las letras J e K.

1.2. Publicaziun

L'onn current avain nus publitgà dus fascichels: il nr. 119 cun ils chavazzins *ingrandir – inguotta* ed il nr. 120 cun ils chavazzins *inguotta – inqual*. Il nr. 121 è vegnì intardà da retschertgas per illustraziuns da l'artitgel *insaina*.

1.3. Stab da redacziun

Il stab da redacziun cun Felix Giger, Carli Tomaschett, Marga Annatina Secchi, Kuno Widmer, Ines Gartmann ed Alexa Arquisch è stà cumplet quest onn. Cun l'emprim da schaner ha Marga Annatina Secchi reducì ses pensum ad 80 %; Ines Gartmann ha augmentà il ses da 70% ad 80% cun l'emprim da fanadur.

2. Infrastructura, lavurs internas

2.1. Cartoteca maistra

2.1.1. Excerpts per la cartoteca maistra

Nus avain excerptà u laschà excerptar al computer: l'*Amitg dil Pievel* 1850, 1851, 1854-1856 e la *Ligia Grischa* 1865-1867 (14'030 cedels), CADRUVI, Sabina (255 cedels), DURSCHER, Cloms (136 cedels), DURSCHER, Flurs (190 cedels), Program til festiv 1924 Trun (34 cedels), Scartira festiva Uniun da pescadurs Trun (135 cedels), Sögl funtaniv (305 cedels), TUOR, Giacumbert (270 cedels).

Kuno Widmer ha excerptà 4387 cedels da las gasettas rumantschas emnìlas da l'onn current e fatg 815 retagls da la *Nova*.

Las studentas ed ils students che nus avain engaschà han excerptà 2813 cedels da las gasettas, suttastritgadas dad Ines Gartmann.

Carli Tomaschett e Kuno Widmer han impundì in mez di ad emna durant l'entir onn per deponer ils excerpts en la cartoteca maistra, en tut ca. 400 uras.

2.1.2. Register dals chavazzins e renviaments

Nossa secretaria ha registrà quest onn tut ils chavazzins e renviaments da las letras na redigidas L-Z, en tut 77'607 unitads. Ultra da quai ha ella repassà ed endatà ils chavazzins che figureschan sco derivats, ma per sbagli na sco renviament en ils toms 1-8, en tut 3662 unitads. Cun quai è l'endataziun dal register terminada. El cuntegn ussa passa 111'000 unitads. Ina controlla davart dal chauredatur en la letra L ha mussà ch'i dat, malgrà la revisiun d'Alexi Decurtins, anc relativamain bleras inconsequenzas en ils renviaments e ch'ils omonims n'èn betg adina marcads u da maniera inconsequenta. Avant che savair far adiever da quest material en la banca da datas ston questas inconsequenzas vegnir eliminadas.

2.1.3. Controlla da citats

La controlla dals citats vegn fatga dapi onns da nossa secretaria. Uonn ha ella controllà ils ms. *invalidar – invià* (To.), *intra – intsch* (Se.) ed *ir* (Gi.).

2.1.4. Correcturas reciprocas dals manuscrits

La redacziun cuntinuescha la veglia tradiziun da curreger reciprocain ils manuscrits redigids, malgrà ch'il stab redacziunal è creschì. Quai ha per consequenza ch'ils redactors ston impunder dapli temp per questas correcturas, temp che va a perder per la redacziun. Carli Tomschett per ex. ha lavurà quest onn 84 uras resp. 10 dis vi dals manuscrits da ses collegas, Marga Annatina Secchi 14 dis vi da quels da Carli Tomaschett e Felix Giger.

2.2. Biblioteca

2.2.1. Liar cudeschs

Sco mintga onn avain nus era quest onn laschè liar las periodicas ed ils chalenders (sco Annalas, Ischi, Chardun, Chalender ladin, Calender romontsch, Literatura etc.) e las collecziuns brochuradas (sco la Chasa paterna). Ultra da quai avain nus laschè liar la collecziun cumpletta d'Annalas che sa chatta en il biro d'Ines Gartmann.

2.2.2. Remplazzament da stgatlàs d'archiv

En il biro da la secretaria avain nus remplazzà las veglias stgatlàs d'archiv (signatura RaO), che eran mal en furma, cun novas, en las qualas las brochuras èn pli levain accessiblas.

2.2.3. Restituziun dals cudeschs vegls rumantschs retschets da la LR en deposit

Ils cudeschs che la LR ha già dà en deposit n'avain nus anc betg restitui. Malgrà las retschertgas che nus avain fatg, n'avain nus betg chattà ils cudeschs che mancan tenor la glista dals 11 da november 1980 e l'inventari fatg ils 10 da zercladur 1992 (cf. rapport annual da l'onn passà).

2.2.4. Relasch da dna. dr. Mena Wüthrich-Grisch

L'institut dal DRG ha retschavì ils cudeschs rumantschs da dna. dr. Mena Wüthrich-Grisch permier. I sa tracta per gronda part da texts litterars e da differentas annadas dal Sulom. Cumpiglià è er il material (questiunari) che dna. Mena ha recaltgà per sia dissertaziun «Die Mundart von Surmeir». Il relasch vegn integrà en nossa biblioteca.

2.3. Documentaziun

2.3.1. Glista da las scursanidas da litteratura

Il charedatur, la documentalista e la secretaria han lavurà 4 emnas per far las aschuntas e las ultimas controllas vi da la glista da las scursanidas da litteratura (bibliografia publitgada en il tom 5, pag. XV-LIX l'onn 1972). Nus spetgain cun la publicaziun fin che la redacziun da las duas ultimas stgatlàs dil tom 9 (letras J e K) è terminada.

2.3.2. Broschura d'infurmaziun davart il DRG

Las ultimas lavurs vi da questa broschura avain nus tralaschè per mancanza da temp.

2.3.3. *Register fonetic dals suffixs*

Las notaziuns foneticas da blers da noss suffixs èn inconsequentas en il DRG. La Cumissiun filologica ha fatg attenta la redacziun a questa mancanza differents jadas ils ultims onns. Per cuntanscher l'omogenitad ha il charedactur cumenzà cun l'elavuraziun d'in register fonetic alfabetic dals suffixs ils pli frequents.

2.4. *Spediziun da fascichels ed Annalas*

La spediziun dals fascichels (119, 120) e da las Annalas (107) e la controlla dals pajaments è vegnida fatga da nossa secretaria en noss Institut.

2.5. *Forzas auxiliaras*

Er quest onn ha signur Gion Giachen Furer, Roveredo, cuntinuà d'excerpar las gasettas dal 19avel tschientaner. El ha excerptà las annadas 1850, 1851, 1854, 1855 e 1856 da l'*Amitg dil Pievel* e las annadas 1865–1867 da la *Ligia Grischa*.

Dals 4 fin ils 22 da fenadur ha la seminarista Carla Hitz da Rueras alfabetisà e deponì excerpts en il register da materias. Ella ha gidà nossa secretaria a pachetar e spedir las Annalas ed ha fatg autras lavurs da secretariat.

L'emna dals 4 als 8 da fenadur ha la seminarista Cornelia Cadalbert da Sevgein excerptà il cudesch *Sögl* a l'ordinatur.

Dals 19 da settember als 7 d'october ha la studenta Claudia Foppa da Vignogn fatg excerpts or da la *Gasetta Romontscha* e cumenzà cun la registraziun per la cartoteca maistra da las respostas che Gian Caduff ha recaltgà l'onn 1936 en differentas vischnancas grischunas per l'Atlas svizzer da folclora (ASV). Sper quai ha ella fatg excerpts per il register fonetic dals suffixs, menziunà survart.

Dals 28 da november als 23 da december ha student Marco Buschor da Mustér excerptà las gasettas, alfabetisà cedels e gidà Kuno Widmer e Carli Tomaschett a deponer material en la cartoteca maistra.

Dals 1. als 28 da december ha la studenta Ursina Trautmann da Favugn revedì nossa biblioteca, q.v.d. remplazzà las tschients signaturas da noss cudeschs ch'eran daventadas illegiblas u che na tatgavan pli vi da las cuvertas. Ina lavur empau lungurusa, daventada urgenta ils ultims onns.

2.6. *Dicziunari ed EED*

La segunda fasa da l'introducziun da l'ordinatur: la creaziun d'ina banca da datas che cuntegna la biblioteca, la fototeca, il register da materias ed almain ils excerpts novs per la cartoteca maistra è planisada. Ella custa tenor offertas ca. 50'000.-- fr. La realisaziun avain nus spustà sin l'onn proxim per mancanza da finanzas.

2.7. *Segirar la cartoteca maistra*

Dapi onns fa la redacziun quitads pervia da la segiranza da la cartoteca maistra cunter incendi ed autras eventualitads. L'onn 1967 ha ins gì microfilmà il

material da las letras D–Z, en tut l'250'000 cedels, e las 80'660 paginas dal questiunari fundamental (Melcher/Pult) e deponì ils films en ina caverna da la Confederaziun. La cartoteca maistra è carschida en quels 30 onns considerablain, ed i fiss inditgà da tschertgar in med per segirar il material nov. Vuless ins pensar da microfilm, stuess tut il material da las letras L–Z vegnir microfilmà, en tut anc inagiada rodond l'250'000 cedels, essend ch'ins n'ha betg marcà ils cedels microfilmads ils '67. Nus avain preschentà il problem a la firma Microsafe AG, Triesen, che ha fatg in'offerta da 50'000.– frs. La supranza ha decidì en sia radunanza dals 9 da zercladur '94 da betg entrar en questa fatschenta.

3. Lavurs externas

3.1. Annalas

Nossa secretaria, Alexa Arquisch, ha copià ed impaginà, sco l'onni passà, il manuscrit fitg voluminos da las Annalas (1994), il segund tom da las publicaziuns deditgadas a noss anteriur redactor e charedactor prof. dr. Alexi Decurtins per ses 70avel anniversari.

3.2. Romanica Raetica

Sper la lavur vi da las Annalas ha nossa secretaria impundì ca. 180 uras cun endatar il text per ils dus volums 13 e 14 da la Romanica Raetica che duaian cuntignair ina rimnada d'ovras da dr. Alfons Maissen.

3.3. Cumissiun da nomenclatura

Carli Tomaschett e Kuno Widmer èn stads occupads sco commembers da la Cumissiun da nomenclatura dal chantun Grischun differentas uras cun lavurs da controlla vi da glistas da nums locals. Carli Tomaschett ha lavorà 6 uras per la regiun Surselva e Grischun central, Kuno Widmer 12 uras per la regiun Engiadina e Val Müstair.

3.4. Campagna per gudagnar abunents

Il mais da fanadur ha nossa secretaria scrit ina circulara d'infurmaziun davart il DRG e las Annalas a tut las persunas che han ina funcziun en instituziuns rumantschas e ch'eran anc betg abunentas da nossas publicaziuns, en tut 157 dels. Ella ha gudagnà 1 nov abunent per il DRG e 26 per las Annalas.

3.5. Autras lavurs

La redacziun ha scrit insaquants artitgels davart la Societad Retorumantscha, las Annalas, il DRG ed ils idioms rumantschs per il Lexicon istoric rumantsch (LIR), dirigì da dr. Adolf Collenberg.

Ines Gartmann ha impundì ina part da ses temp da lavur per redeger las bibliografias rumantschas per la revista *Onoma* 1988–1994, per las Annalas 1994 e la *Vox Romanica*.

Ultra da quai ha ella repassà ils cudeschs relaschads da Mena Wüthrich-Grisch, fatg ina glista e cumpareglià quella cun nossa biblioteca.

Marga Annatina Secchi ha impundì dus dis e mez da lavur per far retschertgas etimologicas per il Vocabulari etimologic valtellines (dirigì da A. Gabriele a Grosio) davart 16 expressiuns valtellinesas che stattan en connex cun gieus da chartas, importads dal Grischun.

4. Collavuraziun dal DRG al project BREW

Guarda sutvart il rapport final da prof. dr. *Alexi Decurtins*.

5. Relaziuns publicas

5.1. Visitas, infurmaziun

Il persunal dal DRG dovra relativamain bler temp per retschaiver visitas e dar infurmaziuns a bucca ed a scrit. Kuno Widmer sulet ha impundì 20 uras per visitas e 51 ura per infurmaziuns. Grond interess chatta nossa collecziun da fotografias, che vegn adina puspè consultada, spezialmain da la Tgira chantunala da monuments. Nus laschain suandar ina glista da las visitas, a las qualas nus ans essan deditgads pli intensivamain.

Ils 25 da schaner preschentan nus l'Institut e nos indrizz electronics ad ina delegaziun da 5 persunas da la firma Gasser SA, Cuira, che stampa noss fascichels.

Ils 3 da favrer ans visita prof. Ray Harlow, Hamilton/Nova Zelanda.

Ils 17 da mars vegn signur Parli cun ina classa dal seminari da magisters.

Ils 9 da mai preschenta Carli Tomaschett noss Institut ad ina classa da matura da la scola chantunala cun dr. Arnold Spescha.

Ils 27 da matg arriva prof. dr. Hans Stricker cun prof. Sramek e sia dunna e prof. Zet, tuts trais da Brno, Tschechia.

Ils 9 da zercladur preschenta Kuno Widmer l'Institut ad ina classa dal seminari da magisters cun Chasper Pult.

Ils 20 da zercladur ans visita dna. dr. Monika Kirchmeyer da l'universidad da Freiburg i.B. cun studentas e students da la romanistica.

Ils 12 da fanadur arriva dr. Arnold Spescha cun sia classa da rumantsch da l'universidad da Turitg.

Ils 22 da settember preschenta Kuno Widmer l'Institut a las studentas dna. Annalisa Cathomas, Glion, e dna. Ravena Lechmann, Mustér.

Ils 15 da november avain nus preschentà noss Institut, nossa lavur e noss meds electronics, acquistads cun l'agid dal Chantun, als cussegliers guvernativs Joachim Caluori e dr. Aluis Maissen.

Ils 16 da december arrivan duas studentas da Moskau, hosps da l'universidad da Friburg per in semester.

5.2. Congress, colloquis, occurrenz

Ils 8 da zercladur ha l'entira redacziun fatg ina excursiun a Glion, nua che dr. Alfons Maissen e sia dunna han preschentà il museum Casa Carniec.

Carli Tomaschett è sa participà in di al colloqui multidisciplinar «Bodeneigentum und Landschaftsentwicklung» dals 20–22 d'october 1994 a Val s. Pieder.

Ils 14 d'october è Felix Giger sa participà a la «Scuntrada dal pievel rumantsch» a Donat.

5.3. *Mediums*

Ils 13 d'avrigl emetta il Radio Rumantsch cun Erwin Ardüser da las 7.45 h fin a las 11.30 h sia emissiun «Viagiond cul microfon» direct or da nos Institut. Cun intervistas cun la redacziun dat el invista en la lavur al Dicziunari.

G. Gaudenz ha preschentà ils fascichels 119 e 120 en il Fögl 1994, 64, 2 resp. 65, 2, e C. Vincenz ils fascichels 118 e 119 en la GR. 1994, 15, 2 ed il fascichel 120 en la GR. 1994, 76, 2.

5.4. *Regals a l'Institut*

Ils 7 da schaner regala prof. dr. Alexi Decurtins a l'Institut 9 numers da la Romanica Helvetica, ils nrs. 79, 80, 82, 83, 92 A, 92 B, 93, 98, 107. Nus avain dà ad el persuerter l'exemplar da la nova ediziun da Richard Weiss, *Das Alpenwesen Graubündens*.

Ils 7 da mars regala dr. Alfons Maissen a l'Institut: l'exemplar *Die Lieder der Consolaziun dell'olma devoziusa*. I. Teil: Die Melodien. 1. Hälfte: Einleitung. Basel 1945, ps. I–CLIV ed l'exemplar *Die Lieder der Consolaziun dell'olma devoziusa*. I. Teil: Die Melodien. Sonderabdruck (nicht im Handel). Basel 1945, ps. XCV–CLIV (V. Die Sänger und Sängerinnen).

5.5. *Referats, publicaziuns*

F. Giger

- *Poesia moderna*. Seminari en «La Sentupada» a Laax, ils 16 d'october 1994.
- *Mia sora Clara e las mieurs alvas*. Translatà en rumantsch grischun da F'G'. Uniun Rumantsch Grischun, Cuira 1994.

C. Tomaschett

- *Landnahme, Bodennutzung und Bodenbesitz im Spiegel von Orts- und Flurnamen*. Referat al colloqui multidisciplinar «Bodeneigentum und Landschaftsentwicklung» dals 20–22 d'october 1994 a Val s. Pieder.

M. A. Secchi

- *Mazzina*. Raquintaziun. En: Tschespet 64, 146–149.

Cuira, ils 31 da december 1994

Institut dal DRG
Felix Giger

**Collaboraziun dil DRG al project BREW, novissimamein
«Handwörterbuch des Rätoromanischen»**

Rapport final 1994 da A. Decurtins

1. Il suandont rapport final fila vinavon la cronica dils fatgs succedi suenter quei che jeu hai relatau pli baul (pareglia Annalas 106/1993, 339; Annalas 107/1994, 363ss.)
2. Fertion che la lavur pareva dad ir andantamein vinavon, ha signur Vögeli procurau miez october 1993 per novas travaglias. Per diversas raschuns ha el anetgamein bloccau igl ordinatur cun ils programs specials. La consequenza ei stada in manuscret da redacziun alla moda veglia, grevs da leger e zanistraus alfabeticamein. Jeu hai da mia vart refusau da leger e curreger in tal manuscret buca definitiv, tochen che jeu obtegni buca copias normalas.
3. A caschun dalla secunda sentupada dils retoromanists dils 26 da november 1993 ad Ascona sil Monte Verità ha dr. W. Eichenhofer rapportau davart il stadi dallas lavurs vid il BREW. Denter auter ha el fatg valer che las portas per correcturas da Cuera concernent il sboz redacziunal seigien serradas dacheudenvi. Havend aunc da repassar las letras R, P, Q, S sund jeu capeivlamein buca staus mal surstaus ed hai refusau cun buns arguments ina semeglionta tenuta. Igl ei ord mia experientscha logic e raschuneivel ch'ina lavur talmein complexa sto vegnir repassada e currigida da tuts participonts. Plinavon ei ina revisiun finala necessaria, avon che schar ir en stampa il manuscret.
4. Ei fageva gatti sco sche dr. Eichenhofer selaschi perreger. A mintga cass eis el s'exprimius suenter la discussiun animada en moda positiva enviers mei ed ha sincerau a bucca ch'el vegni a tarmetter niev manuscret per correcturas, gie, ch'el sappi carteivel sedrizzar da vegnir – sco quei fuva stau il cass differentas gadas all'entschatta da 1993 – a Cuera per ina discussiun cumineivla.
5. Anavos a Turitg ha el cumpatg midau meini. Jeu hai buca survegniu pli manuscret. Persuenter ha ei dau nauschas brevs da M. Vögeli en direcziun da tuts azimuts. Il december ei spiraus. Intervenziuns da dr. G. Jäger tier signur Eichenhofer appartenent ils manuscrets da correctura han fritgau nuot.
6. Ils 10 da schaner 1994 hai jeu tarmess sin supplica expressiva da dr. G. Jäger mias correcturas dallas letras R e d'ina emprema part digl S (S-SCHIERV) a dr. Eichenhofer. Jeu hai fatg quei encunter veglia, ed en la prescha e per spargnar temps, senza far ina copia da quella part digl S.
7. El decuors dall'entschatta da schaner ha signur prof. G. Hilty telefonau a mi en caussa BREW. El seigi vegnius contactaus dils collaboraturs da Turitg dil BREW, ils signurs Eichenhofer e Vögeli, ed hagi fatg enconuschientscha da lur giavischs e quitaus. El sappi grau da saver, co ei stetti era da nossa vart, avon che far ulteriurs pass.

Al telefon, mo era cun brev dils 18 da schaner 1994 a G. Hilty, hai jeu explicau manedlamein la situaziun ord mia vesta, oravontut mias apprezzaziuns appartenent correcturas restontas ed ina revisiun finala dil corpus. Suentar pliras intervenziuns da prof. Hilty ha dr. Eichenhofer seschau motivar da tarmetter a mi ed a prof. Stricker il manuscret giavischau per las correcturas. Las letras D–F a Hans Stricker, las letras S (secunda part) e P, Q a mi. Ellas ein arrivadas igl 1. da fevrer 1994. L'obstrucziun da Vögeli/Eichenhofer ha custau dus meins entirs perdita da temps.

Gia ils 17 da fevrer 1994 hai jeu saviu remetter ad Eichenhofer las correcturas per part ualti detagliadas. Jeu hai surschau a signur dr. Felix Giger ina copia per investa, co quei vesa ora.

8. Duront ils meins da schaner–matg havein nus giu ensemen cun dr. Georg Jäger e rectur J. C. Arquint, mo era cun signur Zehnder, stampadur da Buchs, il directur dall'Offizin, signur Halter, plinavon cun signur dr. Hatz e cun prof. G. Hilty a Turitg, pliras sedutas d'urgenza che han lubiu d'empalar la barca aschi bein sco pusseivel e da surmuntar il vit da comunicaziun cun la gruppa da redacziun da Turitg.
9. Denton ha signur Zehnder dalla Buchs Druck suttamess a mi la fin da matg respectiv l'entschatta da zercladur las artgas dil corpus da plaids dil BREW (pausa blaua; circa 1'000 paginas). Jeu hai repassau quellas concernent la part che jeu hai mez giu corrigiu, quei vul dir: las letras G, H, I, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, U, V–Z. Per la part D–F (inclusiv) ed ina part digl S hai jeu saviu far quei mo mal, havend buca a disposiziun mias correcturas u las correcturas da signur dr. Stricker fatgas a siu temps. L'emprema part (A–M) ha signur Zehnder survegniu ils 2 da zercladur. La secunda part ei vegnida surdada ad el sez ils 8 da zercladur.
10. Duront quella correctura summarica hai jeu saviu far persenn che l'ovra fa ina buna e solida impressiun. Van ins denton els detagls, sepresenta la caussa empau differentamein. Ei havess valiu la peina d'impunder aunc in miez onn per saver rectificar e meglierar certas munconzas, eventualmein era per saver cumpletar il corpus cun quei e tschei cavazzin buca risguardau. Partenent mias correcturas hai jeu saviu constatar che signur Eichenhofer ha risguardau quellas u senza resalva u sin vias stortas, plitost discutablas. Senza saver midar vidlunder enzatgei da num, hai jeu aunc saviu releva da quei da varga 30 sbagls da stampa u d'autra tempra, levamein da curreger. Ord la corrispondenza da signur Eichenhofer a signur directur Zehnder (Buchs Druck) hai jeu saviu prender che la redacziun a Turitg hagi fatg enconuschientscha dils sbagls erui e risguardau quei.
11. Problems ha ei dau silsuenter cun il tenor dil plaid sin via. Senza vuler entrar en quella questiu, sun jeu sespruaus d'insister che la gronda contribuziun dalla SRR/DRG all'elavuraziun dil manual (liber access a tut las materias, cartotecas ed alla biblioteca dil DRG, diever dall'infrastructura, plaz da lavur, contribuziun pauschala a mi sco confident digl Institut DRG) vegni menziunada e renconuschida scosauda.
12. Gia igl october han ins tarmess entuorn prospects da suttascripziun pil «Handwörterbuch des Rätoromanischen» sco el vegn numnaus aschia per

l'emprema gada en quel. La nova denominaziun, abstrahau dil tiern «Rätoromanisch», che savess dar anoviars caschun da malentelgientschas, para a mi gnanc giud via. Ella fa attent ch'igl ei in manual, pia buc in vocabulari cumplessiv, in instrument che lubescha da s'avischar da pliras varts al romontsch (normaziun, dialects, idioms, fuormas historicas, semantica, etimologia) e sposta aschia cun raschun la peisa, che schischeva en la formulaziun anteriura (BREW) plitost sin fatgs etimologics.

Tenor indicaziuns en la pressa ei l'ovra cumparida ils 19 da november 1994.

13. Astg jeu far attent la SRR/DRG al fatg che l'incumbensa dils signurs Eichenhofer e Vögeli, sco era da dunna Saluz, ei ida a fin ils 20 da zercladur 1994 e che il biro a Turitg vegn a vegnir sligiaus. Tenor mia opiniun eis ei zun impurtont da procurar ensemen cun ils signurs Arquint, Jäger e Stricker ch'il material original dil DRG (fegls d'informaziun, orientaziuns posteriuras), mo era las correcturas dad A. Decurtins, sco era quellas da prof. Stricker (a Buchs) vegnien turnentadas per l'archivaziun egl institut a Cuera. Eventualmein valess ei la peina dad ir ad uras persuerter sez a Turitg.
14. Enzacontas ponderaziuns per finir:
 - a) Jeu sperel che mintga redactur dil DRG survegni in exemplar dil «Handwörterbuch des Rätoromanischen» e ch'el hagi dacheudenvi en sia lavur da mintgadi entras quel in'emprema pusseivladad da s'orientar.
 - b) Ils redactors dil DRG fan denton bein da serender quen ch'ils fegls d'informaziun (ordinaturs tiel DRG, cunzun naven da L-Z), cuntegnan savens in bien ton dapli detagls e renviaments ch'il «Handwörterbuch». Vitier s'aschuntan las correcturas per part medemamein avonmaun en ordinaturs.
 - c) Era sche l'experientscha cun il project «Handwörterbuch des Rätoromanischen» ei pil DRG en definitiva positiva, crei jeu buca da saver recumandar dacheudenvi talas interpretas cumineivlas senza ch'ins sesegireschi dretg e seniester. Auncallura vegn ei mai ad esser pusseivel da calcular tut las circumstanzias ed incunvegnientschas. Historia docet!
 - d) Cun tuttas umbrivas ch'ei adina puspei, encunter mia veglia, penetradas era egl Institut dil DRG e che han involviu quel cun igl andament dall'ovra, mir'jeu tuttina anavos cun plascher e satisfacziun sin la lavur che jeu hai saviu realisar sco confident a Cuera. Jeu engraziel cordialmein a cauredactur Felix Giger ed a sia squadra che han procurau trasatras per in'emperneivla atmosfera da lavur e susteniu il sutsignau en tuts risguards e senza resalva.